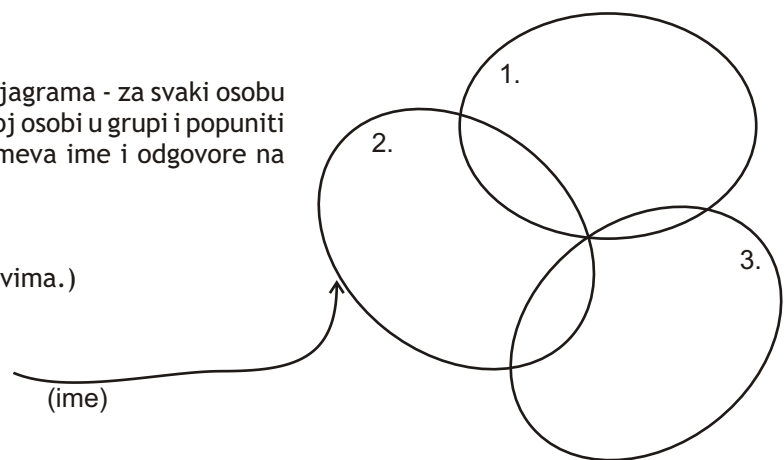

dobrodošlica**kratko predstavljanje prisutnih****predstavljanje programa****igra za upoznavanje: dijagrami**

Svi dobiju list papira na kome postoji x dijagrama - za svaku osobu po jedan. Zadatak je prići jednoj po jednoj osobi u grupi i popuniti dijagram za nju. Popunjavanje podrazumeva ime i odgovore na sledeća pitanja:

1. Odakle si?
2. Jedna stvar koja nam je zajednička.
3. (Smisli neko pitanje koje ćeš postaviti svima.)

očekivanja

Na samolepljivim papirima svako za sebe zapisuje odgovore na pitanja: *Zašto mi je važno suočavanje s prošlošću?* i *Šta očekujem od seminara?* Potom svi predstave svoja očekivanja i zalepe ih na zidne novine.

Zašto mi je važno suočavanje s prošlošću?

- Zbog budućnosti - ako nema suočavanja s prošlošću znači da ništa nismo naučili iz svega što nam se desilo i još se dešava na ovim prostorima;
- Zato što je sredini/zemlji u kojoj živim potrebno dosta toga da uradi i sredi ali prvo suočiti se sa prošlošću jer ne možemo raditi na budućnosti ako ne sredimo prošlost; Jer treba da se znaju sve strane priče, i naročito naša sopstvena;
- Radi razumijevanja razloga za konflikte (ratove); zbog raz-bijanja predrasuda; preispitivanje samoga sebe i svoga učešća u određenim situacijama;
- Zbog života mene i moje djece; da se smanji mogućnost političke reinterpretacije prošlosti; jer smo tako bar korak bliži duhovnoj katarzi; bez istine nema slobode; bez adekvatnog sagledavanja prošlosti nema ni puta u budućnost; suočavanje s prošlošću vodi trajnom miru;
- Želim da ostanem da živim na Balkanu, što je moguće samo ako gradimo mir, a što je moguće samo s konstruktivnim suočavanjem s prošlošću;
- Jer želim biti u stanju pogledati se u ogledalu znajući da ne lažem o tome što je neko činio u moje ime!
- Zbog aktivnosti koje provodim dolazeći svakodnevno u kontakt sa osobama, posebno žrtvama kojima je teško prići

- i pokušati otvoriti ovu temu, pored ostalog i zbog emocija koje proizvodi. Volio bih saznati neke od pristupa i metoda kojima se mogu ove grupe uključiti u ovaj proces;
- Da bih ja imala zdraviju budućnost (tj. zdravije međuljudske odnose) moram razriješiti stvari iz prošlosti, a tako bi i svi trebali preraditi da bi uopće mogli napredovati kao zajednica, društvo i država;
- Makedoniji / regionu treba mir. Suočavanje je veoma bitan aspekt u izgradnji mira u regionu;
- Civilno društvo mora rasčistiti sa ovom problematikom ako želi iskrenu nadogradnju sistema; vladin sektor mora jasno u svojoj politici postaviti osnove ove problematike, cilj i zadatke za rešavanje.
- Da naučimo lekciju i da ne bude rata, nasilja, diskriminacije, mržnje, veličanja zločinaca; da se sazna istina i spreči manipulacija; da ozdrave naša društva; da se regionalno potičemo i podržavamo;
- Zato što kolektivna amnezija vodi ka šizofreničnom poništavanju pojedinca;
- Iako živim u najmultikulturalnijem gradu u BiH, svakodnevno naiđem na bar jednog primitivca ili nacionalistu. A ne shvatam ljude koji "zrače" mržnjom i to na nacionalnoj ili vjerskoj osnovi. Najviše od svega

ispaštaju djeca, tj. mladi ljudi koje truju roditelji i društvo u kojem se nalaze. Suočavanje s prošlošću je za mene važno čisto radi toga da bismo već jednom počeli normalno živjeti.

- Zbog budućnosti - ako mi je prošlost "maglovita", budućnost će biti još maglovitija.
- Da se smiri sadašnjost i za gradnju budućnosti.
- Egzistencijalno pitanje. Da pokušam da razumijem zašto se ratovalo, otkud toliko nasilja i gdje da ga "strpam"; raspao mi se svijet, zemlja nema mira; da ozdravim; empatija;
- Zbog savlađivanja raznih prepreka i barijera koje se nalaze između ljudi različite nacionalnosti. Jer samo ako rešimo probleme iz prošlosti lakše ćemo živjeti u budućnosti.

- Obzirom da sam budući profesor povijesti izuzetno mi je važno objektivno iznošenje prošlosti/povijesti i smatram da se i sama moram izuzeti od eventualnog subjektivnog utjecaja sredine u kojoj živim.

- Zbog toga što ne vidim kako bez toga društvo može zacijeliti i krenuti dalje;
- Zato što smatram da je jedan od puteva do zdrave ljudske zajednice razmišljanje i rad na tu temu! Želim saznati šta se dešavalo iz različitih uglova.
- Da mogu svojoj djeci objasniti šta se desilo bez manipulacija, sjećanje oslobođeno i lišeno manipulacije.
- Zato što repovi iz prošlosti ne dozvoljavaju da se izgradi budućnost.

Šta očekujem od seminara?

- Htjela bih učiti i tome se nadam...

- Da naučim nešto o tome kako graditi mir na Balkanu, možemo li ponuditi alternativu; da steknem saveznike; nove ideje jer sam se zaglavio u bosanskom blatu!
- Dobivanje novih informacija; upoznavanje novih ljudi; čuti razmišljanje mladih o ovoj temi;
- Očekujem proširenje i nadopunu vlastitog obrazovanja i edukacije i bolji i potpuniji uvid u to kako se društvo tj. pojedinci u drugim zemljama regije nose s zajedničkom nam prošlošću;
- Da saznam šta sve obuhvaća suočavanje s prošlošću i na koje sve načine se može raditi na ovom polju;
- Očekujem da će me zainteresovati za rad CNA;
- Raznovrsnost (u dinamici, sadržajnu); da se zamislim, da me nešto potakne, pokrene; dobru atmosferu (ozbiljan rad + smeh);
- Učenje, razmenu dobrih i loših iskustava, naučenih lekcija, ideja, pogleda na stvar
- Nova iskustva, nove osnove, nova polazišta, data uputstva; upoznavanje novih ljudi čija iskustva mogu pomoći u regionu; priliku za saradnju organizacija;
- Da ne bude šuplje; da me potakne da promislim o aspektima koje sada ne vidim; da bude iskrene razmene i sukoba;
- Razmjena iskustava; nova lica u životu; da čujem od A. bar dva vica dnevno; lične priče a ne ono što možemo naći i na internetu;
- Da upoznam neke ljude, da čujem njihova iskustva; da

razmenimo mišljenja za regionalni rad suočavanja s prošlošću;

- Da učim više o SsP iz različitih dimenzija; razmenu iskustva i kreiranje novih kontakata;
- Očekujem jedno novo iskustvo;
- Od ovog seminara očekujem da me osnaži, motiviše, ispuni nadom da su alternativna tumačenja i rješenja ipak moguća;
- Očekujem da ću naučiti više o pristupu problemu - metodu rešavanja ovako žive materije i da ću moći to isto da prenesem na druge;
- Razumijevanje; iskustva kolega u radu; lične priče;
- Da naučim više o iskustvima vezanim za rad na SsP u Srbiji, Bosni i Hrvatskoj;
- Razmenu mišljenja; upoznavanje sa ljudima iz različitih krajeva; i dobro zezanje;
- Da se što više upoznamo i da prevaziđemo predrasude; da razmenimo iskustva;
- Očekujem da ću razmjeniti svoja iskustva i mišljenja s drugima, kao i steći nova prijateljstva; suradnja s drugim organizacijama i sl.
- Da čujem druga gledišta o SsP; da nađem putokaze za mirovno obrazovanje spojeno sa suočavanjem s prošlošću;
- Da se preispitam; da dobijem nove poticaje; da vidim šta drugi rade;
- Očekujem jedno novo iskustvo.